

A9-0436/2023

13.12.2023

JELENTÉS

a Szerződés uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról
(2023/2085(INI))

Alkotmányügyi Bizottság

Előadó: Maite Pagazaurtundúa

TARTALOM

	Oldal
INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK.....	3
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓK ÉSZREVÉTELEKET KAPTAK.....	5
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	6
VÉLEMÉNY AZ ÁLLAMPOLGÁRI JOGI, BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	17
INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL	24
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN.....	25

INDOKOLÁS – TÉNYÖSSZEFOGLALÓ ÉS MEGÁLLAPÍTÁSOK

Az uniós polgárság több mint harminc éve az európai projekt része. Létrehozásának idején mérföldkőnek számított, mivel olyan egyedi és egyedülálló feltétel volt, amely megkülönböztette és azóta is megkülönbözteti az Európai Uniót a politikai realitás más formáitól.

Három év telt el azóta, hogy az Európai Parlament elfogadta a Szerződések uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló utolsó jelentését; ez a három év három évtizednek tűnik az időközben átélt mélyreható átalakulások és rendkívüli körülmények miatt, beleértve az ukrajnai inváziót és a Covid19-világjárványt.

Az Európa jövőjéről szóló konferencia következtetései kitérnek az uniós polgárság megerősítésének jelentőségére, és a polgárok és az Unió közötti szorosabb kapcsolat megteremtésének egyik módjaként említik az európai polgárság alapokmányának kidolgozását. A Bizottság még az év vége előtt közzéteszi az uniós polgárságról szóló 2023. évi jelentését, amelynek tartalmaznia kell az uniós polgárság e megerősítését célzó új kezdeményezéseket, többek között az alapokmány kidolgozását.

Ez a jelentés időszerű és szükséges. Az Európai Uniónak változtatásokat kell beépítenie a szabályrendszerébe annak érdekében, hogy a világszerte viharos geopolitikai helyzetben eredményesen és gyorsan léphessen előre és reagálhasson. Az Európai Parlament korábban is szorgalmazta a konvent összehívását és a Szerződések felülvizsgálatát, de még most is lehet és szükséges további előrelépéseket tenni az uniós polgárság – és ezáltal gyakorlatilag az Unió – megerősítése érdekében.

A technológiai forradalommal minden polgár az Unió egy-egy pillérévé – a kohézió és a korunk kihívásaival való szembenézés nélkülözhetetlen pillérévé – vált; mivel pedig a polgárság az európai projekt középpontjában áll, és a közös demokratikus identitást tükrözi, teljes mértékben ki kell használni az abban rejlő lehetőségeket annak érdekében, hogy leküzdjük a nehézségeket, és továbbra is új lehetőségeket teremthessünk a szabadság és az egyenlőség tekintetében virágzó és értékes jövő számára.

Tudatosítanunk kell a polgároknak a jogukat, és nemcsak biztosítanunk kell azok végrehajtását, hanem – a jelenleg tapasztalható gazdasági, társadalmi és digitális forradalom fényében – új jogok megteremtésével aktualizálni is kell azokat. Ehhez hasznos lesz, ha a minket összekötő dolgokra összpontosítunk, és kidolgozunk egy olyan uniós polgársági alapokmányt, amely egyértelműséget és ismereteket nyújt.

Foglalkoznunk kell mind az uniós polgárságra vonatkozó európai jogszabályok széttagoltságából és tagállamok általi eltérő alkalmazásából eredő negatív következményekkel, mind pedig az állampolgári jogok gyakorlása során előforduló egyenlőtlenség és megkülönböztetés valamennyi formájával (különösen a fogyatékosokkal élők vagy a kirekesztés veszélyének kitétt személyek esetében), és meg kell szüntetnünk az uniós polgárság gyakorlásának akadályait és a régi vagy új – digitális vagy nem digitális – hiányosságait.

Ideje előmozdítani a részvételt, hogy a polgárok hatékonyan hozzájárulhassanak az Unió menetrendjének kialakításához, egyúttal pedig megerősítsük a képviselői demokráciát és az

uniós intézmények legitimitását.

Ez a jelentés ezt a megközelítést tükrözi, és nemcsak a Szerződések és az uniós polgárságra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseinek alkalmazásával kapcsolatos jelenlegi problémák elemzésére összpontosít, hanem az uniós polgárság jövőjére is, konkrét javaslatokat fogalmaz meg az uniós polgárság megerősítésére, és ajánlásokat tesz az európai intézmények és a tagállamok számára, hogy ugyanebbe az irányba mozduljanak el, különösen pedig a Bizottság számára, hogy az uniós polgárságról szóló, 2023-ban készülő jelentésébe is beépítse azokat.

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK,
AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓK ÉSZREVÉTELEKET KAPTAK**

Az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében az előadó kijelenti, hogy az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a jelentés elkészítése során, egészen a jelentés bizottsági ülésen történő elfogadásáig:

Szervezet és/vagy személy
ECIT Alapítvány
Citizens Pro Europe
PRODEC, Protecting the Rights of Destitute mobile EU Citizens [A rászoruló, mobilis uniós polgárok jogainak védelme]
Az Universitat Autònoma de Barcelona alkotmányjogi professzora és Jean Monnet professzúra, ad personam
A Jogérvényesülési és Fogyasztópolitikai Főigazgatóság főigazgatója
Az Európai Polgári Akciószolgálat (ECAS) ügyvezető igazgatója
A Madridi Autonóm Egyetem polgári jogi professzora
A nők elleni erőszakkal, a kiskorúakkal és a szociális segítségnyújtással foglalkozó koordinátor, Védelmi és Konzuli Segítségnyújtási Igazgatóság
Általános Ápolói Tanács, Spanyolország
Federalistes d'Esquerres
Egyetemi oktató és az Integrált EU program igazgatója, Deusto Business School

A fenti felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Szerződés uniós polgárságra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtásáról (2023/2085(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2., 3., 6., 9., 10., 11., 12., 21. és 23. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 15., 20., 21., 22., 24., 26., 45., 46., 47., 48., 153. és 165. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre¹,
- tekintettel a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program létrehozásáról, valamint az 1381/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 390/2014/EU tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/692 európai parlamenti és tanácsi rendelethez²,
- tekintettel a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelethez³,
- tekintettel az Európai Munkaügyi Hatóság létrehozásáról, a 883/2004/EK, a 492/2011/EU és az (EU) 2016/589 rendelet módosításáról, valamint az (EU) 2016/344 határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1149 európai parlamenti és tanácsi rendelethez⁴,
- tekintettel a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv módosításáról szóló, 2018. június 28-i (EU) 2018/957 európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁵,
- tekintettel a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatáról (EURES), a munkavállalók mobilitási szolgáltatásokhoz való hozzáféréséről és a munkaerőpiacok további integrációjáról, valamint a 492/2011/EU és az 1296/2013/EU rendeletek módosításáról szóló, 2016. április 13-i (EU) 2016/589 európai parlamenti és tanácsi rendelethez⁶,

¹ HL L 158., 2004.4.30., 77. o.

² HL L 156., 2021.5.5., 1. o.

³ HL L 141., 2011.5.27., 1. o.

⁴ HL L 186., 2019.7.11., 21. o.

⁵ HL L 173., 2018.7.9., 16. o.

⁶ HL L 107., 2016.4.22., 1. o.

- tekintettel a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. november 20-i 2013/55/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre⁷,
- tekintettel a harmadik országokban képviselettel nem rendelkező uniós polgárok konzuli védelmét elősegítő koordinációs és együttműködési intézkedésekről és a 95/553/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. április 20-i (EU) 2015/637 tanácsi irányelvre⁸,
- tekintettel az uniós ideiglenes úti okmány létrehozásáról, valamint a 96/409/KKBP határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. június 18-i (EU) 2019/997 tanácsi irányelvre⁹,
- tekintettel az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv jobb átültetéséhez és alkalmazásához nyújtott iránymutatásról szóló, 2009. július 2-i bizottsági közleményre (COM(2009)0313),
- tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹⁰,
- tekintettel a Covid19-világjárványra tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló (EU) 2019/788 rendeletben előírt gyűjtési, ellenőrzési és vizsgálati szakaszokra vonatkozó határidőkkel kapcsolatos ideiglenes intézkedések megállapításáról szóló, 2020. július 15-i (EU) 2020/1042 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹¹,
- tekintettel „Az Alapjogi Charta EU-n belüli alkalmazásának megerősítésére irányuló stratégia” című, 2020. december 2-i bizottsági közleményre (COM(2020)0711),
- tekintettel az Európai Demokráciára vonatkozó cselekvési tervről szóló, 2020. december 3-i bizottsági közleményre (COM(2020)0790),
- tekintettel a választási integritás védelméről és a demokratikus részvétel előmozdításáról szóló, 2021. november 25-i bizottsági közleményre (COM(2021)0730),
- tekintettel a „2020. évi jelentés az uniós polgárságról: A polgárok felhatalmazása és jogaik védelme” című 2020. december 15-i bizottsági jelentésre (COM(2020)0730),
- tekintettel az EUMSZ 25. cikke szerinti, „A hatékony uniós polgárság felé tett előrehaladásról (2016–2020)” című, 2020. december 15-i bizottsági jelentésre (COM(2020)0731),
- tekintettel az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelvre

⁷ HL L 354., 2013.12.28., 132. o.

⁸ HL L 106., 2015.4.24., 1. o.

⁹ HL L 163., 2019.6.20., 1. o.

¹⁰ HL L 130., 2019.5.17., 55. o.

¹¹ HL L 231., 2020.7.17., 7. o.

- irányuló javaslatról szóló, 2023. február 14-i állásponjtjára¹²,
- tekintettel az állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának a helyhatósági választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról szóló, 2023. február 14-i állásponjtjára¹³,
 - tekintettel a Szerződés uniós polgársággal kapcsolatos rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló, 2019. február 12-i állásfoglalására¹⁴,
 - tekintettel a Bizottságnak szóló javaslatokat tartalmazó, a befektetői állampolgársági és letelepedési programokról szóló, 2022. március 9-i állásfoglalására¹⁵,
 - tekintettel „Az uniós polgárságról szóló 2020. évi jelentés: a polgárok szerepvállalásának elősegítése és jogaik védelme” című, 2022. március 10-i állásfoglalására¹⁶,
 - tekintettel az európai polgári kezdeményezésről szóló rendeletek végrehajtásáról szóló, 2023. június 13-i állásfoglalására¹⁷,
 - tekintettel a parlamentarizmusról, az európai polgárságról és a demokráciáról szóló, 2023. szeptember 14-i állásfoglalására¹⁸,
 - tekintettel „Civil párbeszéd és polgári részvétel az EU döntéshozatalában” című, 2021. július 7-i állásfoglalására¹⁹,
 - tekintettel a polgárok bevonásáról, a petíciós jogról, az európai ombudsmanhoz való fordulás jogáról és az európai polgári kezdeményezésről szóló, 2022. március 9-i állásfoglalására²⁰,
 - tekintettel az uniós polgárok szabad mozgása és belső piacon történő munkavállalása előtt álló akadályokról szóló, 2017. március 15-i állásfoglalására²¹,
 - tekintettel az EU Alapjogi Ügynökségének 2023. évi alapjogi jelentésére,
 - tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferencia végeredményéről szóló jelentésre,
 - tekintettel a 485/2020. sz. Eurobarométer-gyorsfelmérés és a 99/2023. szabványos Eurobarométer-felmérés eredményeire,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére, valamint eljárási szabályzata 1. cikke (1) bekezdésének e) pontjára és 3. mellékletére, valamint az Elnökök Értekezlete 2002.

¹²HL C 283., 2023.8.11., 76. o.

¹³HL C 283., 2023.8.11., 100. o.

¹⁴HL C 449., 2020.12.23., 6. o.

¹⁵HL C 347., 2022.9.9., 97. o.

¹⁶HL C 347., 2022.9.9., 202. o.

¹⁷Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0230.

¹⁸Elfogadott szövegek, P9_TA(2023)0330.

¹⁹HL C 99., 2022.3.1., 96. o.

²⁰HL C 347., 2022.9.9., 110. o.

²¹HL C 263., 2018.7.25., 98. o.

december 12-i ülésén hozott, a saját kezdeményezésű jelentések engedélyezésére vonatkozó eljárásról szóló határozatára,

- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel az Alkotmányügyi Bizottság jelentésére (A9-0436/2023),
- A. mivel az uniós polgárság a Maastrichti Szerződés 1993-as hatálybalépésével jött létre, és azt a 2009. évi Lisszaboni Szerződés még jobban megerősített; mivel létrejötté óta harminc év telt el, és jelentős társadalmi, digitális, gazdasági és politikai változások történtek;
- B. mivel az EUMSZ 20. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot; mivel az uniós polgárság jelenleg nem ró kötelezettségeket az Unió polgáira;
- C. mivel az uniós polgárság az uniós polgárok közös demokratikus identitását és közös értékeit tükröző egyedi konstrukció, amely hozzájárult a kapcsolatok építéséhez, az egyenlőség előmozdításához, valamint a rasszizmus és a megkülönböztetés minden formájának elutasításához; mivel az uniós polgárság még nem érte el teljes potenciálját;
- D. mivel a mozgás szabadsága több mint 15 millió uniós polgár²² számára tette lehetővé, hogy másik tagállamban éljen és dolgozzon, illetve minden uniós polgár számára lehetővé tette, hogy szabadon utazzon az Unióban, így az uniós polgárság fontosabb, mint valaha;
- E. mivel túl gyakori, hogy az uniós polgárok nincsenek kellőképpen tudatában az uniós polgárságukból eredő jogaiknak, polgári köteleességeiknek és szabadságaiknak, nem ismerik és nem értik eléggé azokat; mivel az uniós polgárság gyakorlati alkalmazása és az általa biztosított jogok és szabadságok teljes körű gyakorlása terén még mindig jelentős hiányosságok tapasztalhatók, amelyek egy részét az uniós jogszabályok tagállamok általi nem egységes végrehajtása okozza;
- F. mivel az uniós polgárságról szóló, 2020. évi nyilvános konzultáció eredményeiből kiderült, hogy a résztvevők több mint 60%-a nem tartja magát kellően tájékozottnak az uniós polgársághoz fűződő jogaival kapcsolatban²³;
- G. mivel az uniós polgárok a digitális forradalom és az ahhoz kapcsolódó társadalmi és gazdasági átalakulások mellett a Covid19-világjárvány miatt is soha nem látott kihívásokkal szembesülnek;
- H. mivel a meglévő és a jövőbeli jogok összegyűjtése és konszolidálása elősegítené az uniós polgárságból eredő jogok és szabadságok jobb és tájékozottabb gyakorlását;
- I. mivel az Európa jövőjéről szóló konferencia konkrét példája annak, hogy a polgárok miként vesznek részt az Unió demokratikus életében; mivel e konferencia következtetései olyan javaslatokat és intézkedéseket tartalmaznak, amelyek tükrözik az

²² Eurostat, '[Archive: EU citizens living in another Member State - statistical overview](#)'.

²³ Európai Bizottság: „EU Citizenship 2020 – Final Report: Results of the Public Consultation on EU Citizenship Rights 2020” [Uniós polgárság 2020 – zárójelentés: Az uniós polgársággal kapcsolatos jogokra vonatkozó 2020. évi nyilvános konzultáció eredményei], 2020. december.

európai intézmények és az uniós polgárok közötti, az uniós polgárság megerősítésére irányuló megállapodást;

- J. mivel a polgársághoz fűződő jogok gyakorlásának meglévő akadályai egyenlőtlenséget és megkülönböztetést eredményeznek az uniós polgárok, különösen a mobilis uniós polgárok és családtagjaik, főként a gyermekek, a határon átnyúló uniós régiókban és a vidéki térségekben élő személyek, a kiszolgáltatott és marginalizált csoportok tagjai, például a kisebbségek, az alacsony jövedelmű személyek, a hajléktalanok, az idősek, a fogyatékkal élő személyek, valamint a digitális kirekesztés veszélyének kitett személyek körében;
- K. mivel közel 87 millió uniós polgár él valamilyen fogyatékkal²⁴, akik nehézségekbe ütköznek polgársághoz fűződő jogaik gyakorlása során, és ezek a nehézségek esetenként a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joguk közvetlen megtagadásával, valamint politikai jogaik gyakorlásának korlátozásával járnak;
- L. mivel néhány tagállam továbbra is úgynevezett „aranyvízum-programokat” és befektetői programokat kínál az állampolgárság és következésképpen az uniós polgárság megszerzésének eszközeként;

Bevezetés

1. úgy véli, hogy az uniós polgárság magában foglalja a mindannyiunk által osztott, közös európai demokratikus identitást és az ehhez kapcsolódó konkrét jogokat, polgári köteleességeket és szabadságokat, valamint e jogok online és offline gyakorlása egyaránt erősíti a polgárok Unióval való kapcsolatát és az EU demokratikus legitimitását, valamint további jogokat biztosít számukra;
2. rámutat, hogy az uniós polgárság koncepciójának fejlődnie kell, hogy megfeleljen a 21. századi Unió igényeinek és kihívásainak, elismerve a digitális innovációban rejlő lehetőségeket, valamint a szuverenitás és a jólét biztosítása érdekében a globalizáció és az új technológiák következtében kialakul bonyolult helyzetek kezelését célzó kiegyensúlyozott megközelítés szükségességét; hangsúlyozza, hogy a demokratikus folyamatok – elégtelen digitális jártassággal és az információs és kommunikációs technológiákhoz való elégtelen hozzáféréssel társuló – digitalizációja azzal a kockázattal jár, hogy a polgári jogok gyakorlása terén fokozódik a digitális szakadék, és a polgárok egy része elidegenedik az európai projekttől;
3. úgy véli, hogy az uniós intézményeken belül és a polgárokkal való kapcsolataikban gyakorolt többnyelvűség elengedhetetlen az uniós polgárság megerősítése szempontjából; e tekintetben kiemeli, hogy a 2005. június 13-i tanácsi következtetések értelmében az uniós polgárok az uniós intézményekkel való kapcsolattartás során használhatják a valamely tagállamban vagy a területének egy részén elismert nem hivatalos uniós nyelveket, valamint az uniós intézményekben vagy szervezetekben – köztük az Európai Parlamentben – hivatalosan használt nyelveket;
4. rámutat, hogy a Parlament a Szerződés uniós polgársággal kapcsolatos rendelkezéseinek

²⁴ Adatok: A jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó európai uniós statisztikák (EU-SILC) és az Európai Unió munkaerő-felmérése (LFS); Grammenos, S. és Priestley, M.: „Europe 2020 data and people with disabilities – tables” [Európa 2020 adatok és a fogyatékkal élők – táblázatok]. Eurostat, 2020.

végrehajtásáról szóló, 2019. február 12-i állásfoglalásában, valamint „Az uniós polgárságról szóló 2020. évi jelentés: a polgárok szerepvállalásának elősegítése és jogaik védelme” című, 2022. március 10-i állásfoglalásában már szorgalmazta az uniós polgársági alapokmány létrehozását; emlékeztet arra, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia kiemelte az uniós polgárság megerősítésének fontosságát, következtetéseiben megemlítve, hogy egy ilyen alapokmány hasznos eszközként szolgálna az uniós elvek és értékek kézzelfoghatóbbá tételéhez;

5. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság az Európa jövőjéről szóló konferenciát követő közleményében nem tett külön említést az uniós polgárság megerősítéséről és ennek lehetséges módjairól²⁵; emlékeztet arra, hogy a Tanács az Európa jövőjéről szóló konferenciával kapcsolatban közzétett technikai értékelésében hajlandóságot mutatott az állampolgárság megerősítésére, de még nem javasolt, hozott, illetve hajtott végre semmilyen intézkedést e cél elérése érdekében;
6. emlékeztet arra, hogy a Bizottság még az év vége előtt közzéteszi az uniós polgárságról szóló 2023. évi jelentését, és arra számít, hogy ebben új kezdeményezéseket javasol majd az uniós polgárság megerősítésére és a végrehajtásával kapcsolatos hiányosságok kezelésére; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság ezúttal úgy döntött, hogy a korábbi évektől eltérően nem nyilvános konzultációt, hanem véleményezési felhívást tesz közzé; emlékeztet arra, hogy a véleményezési felhívás eredményei nem tartalmazznak átfogó áttekintést a legújabb fejleményekről és a végrehajtási hiányosságokról; hangsúlyozza, hogy a jelentés elkészítéséhez naprakész adatokat kell használni;

Az uniós polgársággal kapcsolatos problémák

7. aggodalmát fejezi ki az uniós polgárságból eredő jogok és szabadságok teljes körű gyakorlását akadályozó konkrét nehézségek miatt;

Politikai jogok

8. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a lakóhelyet váltó polgárok kisebb valószínűséggel élnek szavazati jogukkal és indulnak a lakóhelyük szerinti tagállamban az európai és önkormányzati választásokon, aminek okai között szerepel az elégtelen tájékoztatás, a nyelvi akadályok, a választási regisztráció nehézségei és a nem hazai jelöltek alacsony sikerességi aránya;
9. mély aggodalmának ad hangot egyes tagállamok azon gyakorlata miatt, hogy az állandó jelleggel vagy ideiglenesen külföldön élő állampolgáraikat megfosztják a nemzeti parlamenti választásokon való szavazati joguktól, ami a politikai életből való kirekesztésükhöz vezet mind a származási, mind a lakóhelyük szerinti országban;

A mozgás és a tartózkodás szabadsága

10. kiemeli, hogy a schengeni térség az EU egyik legnagyobb vívmánya; hangsúlyozza, hogy fel kell számolni az Unión belüli szabad mozgás valamennyi akadályát annak érdekében, hogy uniós polgársághoz kapcsolódóan minden európai polgár számára

²⁵ A Bizottság 2022. június 17-i közleménye: Az Európa jövőjéről szóló konferencia – A jövőkép konkrét intézkedésekre váltása (COM(2011)0404).

egyenlő jogokat biztosítsanak; a Parlament állásfoglalásaival összhangban Románia és Bulgária schengeni térséghez való csatlakozását szorgalmazza;

11. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a mobilis uniós polgárokat, különösen a veszélyeztetett csoportok tagjait a lakóhelyük szerinti tagállam a juttatásokhoz való hozzáférés tekintetében más bánásmódban részesíti, mint az állampolgárokat; kéri a tagállamokat, hogy megfelelően hajtsák végre az Európai Unió Bíróságának (EUB) ilyen megkülönböztetéseket tiltó ítélkezési gyakorlatát;
12. aggodalmát fejezi ki a határokon átnyúló uniós régiókban élő polgárokat érintő nehézségek és kihívások miatt, különösen az uniós szintű vagy regionális válsághelyzetek miatti határlezárások esetén; kéri a tagállamokat, hogy ilyen esetekben a lehető legnagyobb mértékben tartsák fenn a határokon átnyúló együttműködést és adott esetben az érintett helyi és regionális önkormányzatokkal való szoros együttműködést;

Konzuli védelem

13. aggodalmát fejezi ki a konzuli védelemről szóló irányelv végrehajtásának hiányosságai és a tagállamok konzuli hálózatainak működésében mutatkozó hiányosságok miatt, megjegyezve, hogy ezek az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően fokozódtak; e tekintetben sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az uniós polgárok egyes nem uniós országokban csak korlátozottan férnek hozzá a konzuli védelemhez és segítségnyújtáshoz;
14. rámutat, hogy voltak olyan esetek, amikor két olyan személy, akik két különböző tagállam állampolgárai, nem tudtak bizonyos formalitásokat – például házasságkötést – az egyik tagállam konzuli képviselőjén keresztül lebonyolítani, még úgy sem, hogy a másik tagállamnak nincs elérhető konzuli képviselője az adott országban;

Hátrányos megkülönböztetés

15. úgy véli, hogy a nemzeti állampolgárság megszerzésére és elvesztésére vonatkozó tagállami szabályok egységességének hiánya különbségekhez vezetett az uniós állampolgárság megszerzése és elvesztése tekintetében, és hogy ezek a különbségek egyes esetekben az uniós elvek és értékek megsértéséhez vezettek;
16. hangsúlyozza, hogy az EUB ítélkezési gyakorlatának fejlődése ellenére még mindig számos olyan eset van, amikor megtagadják a származékos tartózkodási jog megszerzését azon nem uniós állampolgárok esetében, akiknek kiskorú eltartottjai uniós állampolgárok;
17. ismételten aggodalmának ad hangot az azonos nemű párok és gyermekeik által az Unión belüli szabad mozgáshoz való alapvető joguk gyakorlása során tapasztalt hátrányos megkülönböztetés miatt;

Ajánlások

18. kéri a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy a közelgő európai választások fényében maradéktalanul hajtsák végre a mobilis polgárok jogairól szóló meglévő irányelveket és haladéktalanul orvosolják a különféle meglévő

hiányosságokat; kéri, hogy a lakóhely szerinti országban szervezzenek célzott figyelemfelhívó kampányokat annak érdekében, hogy tájékoztassák a mobilis uniós polgárokat az adott országban őket megillető választójogukról és az európai és önkormányzati választásokon való indulási jogukról; ismét kéri, hogy a mobilis polgárok jogait terjesszék ki a nemzeti és regionális választásokra is;

19. kéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a külföldön élő állampolgáraik számára a származási országukban való választójogot, amennyiben azt elismerik, a szavazásukat lehetővé tevő szabályozási feltételek megteremtésével és az e jog gyakorlását hátráltató és olykor gátló bürokratikus akadályok felszámolásával; különösen kéri a tagállamokat, hogy egyformán biztosítsák e jogokat, és adott esetben a távsvavazás, különösen a levélszavazás tekintetében számoljanak fel mindenfajta megkülönböztetett bánásmódot a külföldön élő állampolgáraik körében; kéri, hogy az Unión kívül élő uniós polgárok számára az európai választásokon biztosítsák választójoguk egységes gyakorlását;
20. kéri a Bizottságot, hogy fogadjon el egy olyan új közleményt, amely tisztázza az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelvben foglalt egyes kulcsfogalmakat, hogy a tagállamok számára naprakész iránymutatást nyújtson, amely hozzájárulhat az irányelv nemzeti szintű végrehajtásának javításához, és ezáltal az uniós polgárok és családtagjaik javát szolgálja;
21. kéri az Európai Uniót, hogy a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozatra építve mozdítsa elő a digitális jogok – és ezen belül a digitális polgársághoz fűződő jogok – kötelező erejű európai chartájának elfogadását;
22. kéri a Bizottságot, hogy haladéktalanul terjesszen elő javaslatot a konzuli védelemről szóló irányelv aktualizálására és javítására; ez utóbbi érdekében, például, biztosítsanak aktívabb szerepet az uniós küldöttségeknek az alulreprezentált uniós polgárok támogatásában;
23. kéri a tagállamokat, hogy vessenek véget az úgy nevezett „aranyvízum-” és befektetői programoknak, valamint minden más olyan, hasonló nemzeti programnak, amely az állampolgárság megszerzéséhez vezet, és ily módon az uniós polgárság közvetlen vagy közvetett árusításával és az azzal való visszaéléssel jár, mivel ezek aláássák az uniós polgárság fogalmát, és sértik az uniós elveket és értékeket; sürgeti a tagállamokat, hogy védjék az uniós polgárság integritását és értékét; kéri a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket, például utalja az érintett tagállamokat az EUB elé;
24. kéri, hogy a Szerződések következő felülvizsgálata keretében biztosítsák, hogy a Parlament és a Tanács az állampolgárság megszerzésére vonatkozó feltételek közelítése céljából rendes jogalkotási eljárás keretében közös rendelkezéseket fogadhasson el az útlevelek értékesítésének és az uniós polgárság harmadik országbeli állampolgárok általi megszerzésével és elvesztésével kapcsolatos egyéb visszaélések megakadályozására vonatkozóan;
25. kéri a tagállamokat és az érintett hatóságokat, hogy módosítsák a meglévő iskolai tanterveket vagy dolgozzanak ki újakat, hogy oktatni lehessen Európa és az Európai Unió történelmét és annak működését annak érdekében, hogy előmozdítsák az aktív polgári szerepvállalást és a közös európai értékeket, valamint növeljék az európaiság és

az uniós polgárság hozzáadott értékével kapcsolatos tudatosságot; hangsúlyozza, hogy az állampolgári ismeretek oktatása európai dimenziójának erősítése és az egyenlő hozzáférés mindenki számára történő biztosítása – akár a rendelkezésünkre álló valamennyi digitális eszköz igénybevételével – lehetővé fogja tenni az uniós polgárok számára, hogy tájékozott állampolgárként cselekedjenek, valamint európai és nemzeti szinten egyaránt teljes mértékben részt vegyenek a polgári, politikai és társadalmi életben; hangsúlyozza, hogy az Erasmus+ fontos szerepet játszhat az uniós polgárságra való nevelés fellendítésében a korra, nemre, foglalkozásra vagy képzettségi szintre való tekintet nélkül mindenki számára elérhető tanulási célú mobilitás révén;

26. kéri a Bizottságot, hogy az uniós polgárok részvételének növelése érdekében dolgozzon ki az összes uniós polgárhoz, különösen a fiatalokhoz igazított nyilvános konzultációkat; sürgeti a Bizottságot, hogy korszerűsítse a nyilvános konzultációk lebonyolításának módját annak érdekében, hogy az Európa jövőjéről szóló konferencia sikeres példája alapján az európai polgárok szélesebb körében fokozza a polgári szerepvállalást és részvételt; e tekintetben kéri a Bizottságot, hogy az új technológiákat kihasználva fejlessze tovább az „Ossza meg velünk véleményét!” portált, és nyújtson tájékoztatást arról, hogy a polgárok visszajelzései hogyan járulnak hozzá a kezdeményezésekhez;
27. az összes uniós részvételi eszköz – többek között az európai polgári kezdeményezés, a Parlamenthez benyújtható petíciók, az európai ombudsmanhoz benyújtható panaszok, a nyilvános konzultációk és a civil párbeszéd – egyablakos rendszerének létrehozását, valamint ezen eszközök hatékonyságának növelését szorgalmazza, különösen annak biztosítása révén, hogy ezek az eszközök hozzájáruljanak az európai menetrend meghatározásához, garantálva egyúttal a képviseleti demokrácia megerősítését a döntéshozatali folyamatban; kéri a Bizottságot, a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy fokozzák arra irányuló erőfeszítéseiket, hogy tájékoztassák a nyilvánosságot a meglévő részvételi eszközökről;
28. megismétli arra irányuló javaslatát, hogy a képviseleti parlamenti demokrácia kiegészítése, nem pedig felváltása céljából hozzanak létre egy állandó polgári konzultációs mechanizmust, amely lehetővé teszi a polgárok, különösen a fiatalok számára, hogy megvitassák az EU prioritásait és szakpolitikáit, hozzájárulva többek között az „ifjúsági ellenőrzés” jogalkotás során való alkalmazásához; javasolja, hogy a Parlament képviselőit tájékoztassák ezekről a tanácskozásokról, hogy adott esetben értékelhessék a nyomon követés szükségességét;
29. javasolja, hogy vegyék fontolóra egy európai polgárkártya bevezetését, amely például megkönnyíthetné a polgársághoz fűződő jogok gyakorlását és az európai választásokon való szavazást, valamint a részvételi eszközök használatát;
30. hangsúlyozza, hogy a Europe Direct irodák jelentős szerepet játszanak abban, hogy növeljék a polgároknak az EU demokratikus életében való helyi szintű részvételét; arra ösztönzi a tagállamokat és a regionális és helyi szintű szervezeteket, hogy fokozzák az ezen irodákkal folytatott együttműködést;
31. kéri a Bizottságot, hogy fokozza a közösségi média és a digitális eszközök használatát, különös tekintettel a fiatalok és a fogyatékossgal élő személyek demokratikus folyamatokba való bevonásának fokozására, ezáltal elősegítve szerepvállalásukat,

ugyanakkor azt is elismerve, hogy a tagállamokban az európai választásokon alacsonyabb a választójogi korhatár; e tekintetben arra kéri a Bizottságot, hogy a polgárokkal folytatott párbeszéd fokozása és a polgárok figyelmének az uniós jogszabályok mindennapi életükre gyakorolt hatására való felhívása révén támogassa a demokratikus részvétel előmozdítását;

32. úgy véli, hogy a digitális tér, különösen a közösségi média és a mesterséges intelligencia polgárok életére gyakorolt növekvő hatásának fényében továbbra is elengedhetetlen, hogy a tagállamok és az európai intézmények a továbbiakban is az új közpolitikák kialakítására, valamint az alapvető jogok online térben való védelmére és a külföldi beavatkozás és dezinformáció elleni küzdelemre irányuló hatékony mechanizmusok végrehajtására összpontosítsanak, mivel ezek egzisztenciális fenyegetést jelentenek a demokráciára és a polgárok jogainak gyakorlására nézve;
33. sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy kezdjék újra az 1049/2001/EK rendelet²⁶ felülvizsgálatáról szóló tárgyalásokat annak biztosítása érdekében, hogy az uniós polgárok teljes mértékben gyakorolhassák a dokumentumokhoz való hozzáférési jogukat, és ellenőrizhessék az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket;
34. megismétli, hogy az EUMSZ 25. cikke alapján olyan uniós polgársági alapokmányt kell kidolgozni, amely összegyűjti a meglévő és jövőbeli polgársághoz fűződő jogokat annak érdekében, hogy erősítsék a polgársághoz fűződő jogok hatékony érvényesíthetőségét és biztosítsák a polgárok egyenlőségét, ily módon javítva a kohéziót és válaszolva a társadalmi, gazdasági, politikai és digitális változásokra; emlékeztet arra, hogy ezt a Szerződések keretén belül kell megvalósítani;
35. javasolja, hogy a részvétel és a politikai jogok, a mozgás szabadsága és a digitális polgárság területén, a hatályos és a jövőbeli uniós jogszabályokkal összhangban a polgárok különösen a következőkhöz rendelkezzenek jogokkal:
 - a választási listákon a nemi szempontból kiegyensúlyozott demokratikus képviselőt;
 - állandó interaktív digitális platform, amelyen keresztül a polgárok az összes hivatalos uniós nyelven benyújthatják javaslataikat és ötleteiket;
 - a képzéseken és szakmai kompetenciákon felül a tanulmányi időszakok egyenértékűként való elismerése, lehetővé téve a más tagállamban való munkavállalást;
 - az egyetemes internet-hozzáférés, hogy biztosítsák a polgárok bevonását és digitális környezethez való egyenlő hozzáférését;
 - a saját digitális identitás kezelése, amely túlmutat a személyes adatok digitális környezetben való biztonságos kezelésén;
 - az elhunyt személy digitális adatait érintő digitális öröksége;
 - olyan mesterségesintelligencia-rendszerek fejlesztése, amelyek biztonságosak,

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (2001. május 30.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésekről, HL L 145., 2001.5.31., 43. o.

átláthatóak és nyomon követhetőek, és amelyeket emberek és szabályozó szervek felügyelnek;

36. kéri, hogy az uniós polgársági alapokmányba építsenek be egy horizontális megkülönböztetésmentességi záradékot, amely a polgársághoz fűződő jogok gyakorlása során az egyenlőség további biztosítékeként garantálja a megkülönböztetésmentességet és a polgárok – különösen a kiszolgáltatott és marginalizált csoportok tagjainak és a határon átnyúló uniós régiókban élő személyek – védelmét;
37. kéri a Bizottságot, hogy folytasson célzott figyelemfelhívó kampányokat az uniós polgárságból és az alapokmányból eredő jogokkal és polgári kötelezettségekkel kapcsolatban, többek között az uniós polgársággal kapcsolatos tájékoztatásra irányuló uniós csomag bevezetése révén, valamint fordítson több forrást az uniós polgárságra; hangsúlyozza, hogy a digitális és technológiai forradalommal a polgárok váltak demokratikus rendszereink valódi pilléreivé, és ők lesznek azok, akik megvédik azokat;
38. kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe ezeket a javaslatokat az elfogadásra váró, uniós polgárságról szóló, 2023. évi jelentésében, és tegye meg a végrehajtásukhoz szükséges lépéseket a Szerződésekben meghatározott eljárást követve;
39. ismételten kéri a Szerződések felülvizsgálatát végző konvent összehívását az EUSZ 48. cikkében foglaltaknak megfelelően; határozottan úgy véli, hogy a konventnek alaposan fel kell mérnie, hogyan lehetne az uniós polgárságot tovább erősíteni;

o

o o

40. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

30.11.2023

VÉLEMÉNY AZ ÁLLAMPOLGÁRI JOGI, BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Alkotmányügyi Bizottság részére

a Szerződés uniós polgárságot érintő rendelkezéseinek végrehajtásáról
(2023/2085(INI))

A vélemény előadója: Beata Kempa

JAVASLATOK

Az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság felkéri az Alkotmányügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

1. megjegyzi, hogy az Unióban mintegy 50 millió ember tartozik valamely nemzeti vagy nyelvi kisebbséghez; megjegyzi, hogy a Bizottság nem tett jogalkotási lépéseket a „Minority SafePack – egymillió aláírás a sokszínű Európáért” elnevezésű európai polgári kezdeményezésre válaszul, annak ellenére, hogy a Parlament képviselőinek nagy többsége támogatta azt;
2. megjegyzi, hogy a szabad mozgáshoz való jog és annak gyakorlása az uniós polgárság központi eleme; megjegyzi, hogy a schengeni térség létrehozása az európai integrációs folyamat egyik legnagyobb vívmánya, és nagymértékben segíti az Unión belüli szabad mozgást; megjegyzi, hogy 2011. június 9-i következtetéseiben a Tanács megerősítette a Bulgária és Románia schengeni térséghez való csatlakozására vonatkozó értékelési folyamat sikeres lezárását, valamint a két ország technikai felkészültségét;
3. emlékeztet arra, hogy az uniós szerződések szerint az uniós polgárság szorosan kapcsolódik a tagállami állampolgársághoz, és függ is tőle, és hogy ezen állampolgárság megadása az egyes tagállamok kizárólagos hatáskörébe tartozik; rámutat arra, hogy az uniós polgárság megszerzésének nincs más módja, mint valamely tagállam állampolgárságának megszerzése;
4. úgy véli, hogy az uniós polgárság magában foglalja a mindannyiunk által osztott, közös európai demokratikus identitást és az ehhez kapcsolódó konkrét jogokat, kötelelességeket és szabadságokat, és hogy e jogok gyakorlása erősíti a polgárok Unióval való kapcsolatát;
5. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 20. cikke szerint az uniós polgárság valamely tagállam állampolgárságán alapul; hangsúlyozza e rendszer további alkalmazásának fontosságát, még a Szerződés jövőbeli esetleges felülvizsgálatait követően is;

6. felszólítja az Uniót, hogy a digitális évtizedben érvényre juttatandó digitális jogokról és elvekről szóló európai nyilatkozatra építve mozdítsa elő a digitális jogok európai chartájának elfogadását, beleértve a digitális polgársághoz fűződő jogokat is;
7. felhívja a Bizottságot, hogy fogadjon el egy olyan új közleményt, amely tisztázza az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelvben¹ foglalt egyes kulcsfogalmakat, hogy a tagállamok számára olyan naprakész iránymutatást nyújtson, amely hozzájárulhat az irányelv nemzeti szintű végrehajtásának javításához, és ezáltal az uniós polgárok és családtagjaik javát szolgálja;
8. felszólítja a Bizottságot, hogy haladéktalanul terjesszen elő javaslatot a konzuli védelemről szóló irányelv² aktualizálására és javítására, többek között aktívabb szerepet biztosítva az uniós küldöttségeknek az Unión kívül tartózkodó vagy oda utazó alulreprzentált uniós polgárok támogatásában;
9. felhívja a Tanácsot és az Európai Tanácsot, hogy a schengeni térséghez történő csatlakozás technikai kritériumait teljesítő valamennyi ország számára tegyék lehetővé a csatlakozást, hogy ezáltal az uniós polgárok gyakorolhassák a szabad mozgáshoz való jogukat, és erősödhessen bennük az európai identitás érzése;
10. felhívja a Bizottságot, hogy az egyenlő bánásmód biztosítása és a vízumkölcsonösség elvének érvényesítése érdekében aktívan törekedjen kölcsönös vízummegállapodások megkötésére az Unión kívüli országokkal és az érintett tagállamokkal, előmozdítva valamennyi uniós polgár mobilitását és jogait;
11. felhívja a tagállamokat, hogy a lakóhelyük szerinti tagállamban történő nyilvántartásba vételkor haladéktalanul tájékoztassák a mobilis uniós polgárokat az európai és a helyhatósági választásokhoz kapcsolódó választójogokról és a választási eljárásokról, és tegyék lehetővé számukra, hogy haladéktalanul regisztrálják magukat a választói névjegyzékbe;
12. sürgeti a Tanácsot, hogy a Parlament által jóváhagyott állásponttal összhangban mielőbb fogadja el az európai parlamenti választásokon a mobilis uniós polgárok választójogáról szóló tanácsi irányelv³ és a helyhatósági választásokon a mobilis uniós polgárok választójogáról szóló tanácsi irányelv⁴ felülvizsgálatát;

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 158., 2004.4.30., 77. o.).

² A Tanács (EU) 2015/637 irányelve (2015. április 20.) a harmadik országokban képvisellel nem rendelkező uniós polgárok konzuli védelmét elősegítő koordinációs és együttműködési intézkedésekről és a 95/553/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 106., 2015.4.24., 1. o.).

³ A Bizottság javaslata az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelv (COM(2021)0732).

⁴ Javaslat az állampolgárságtól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgárok aktív és passzív választójogának a helyhatósági választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló tanácsi irányelv (COM(2021)0733).

13. hangsúlyozza, hogy az uniós intézményeknek ösztönözniük kellene az uniós polgárságból eredő jogokkal és szabadságokkal kapcsolatos tudatosság, ismeretek és megértés fokozását, és felhívja a figyelmet arra, hogy továbbra is jelentős hiányosságok tapasztalhatók az uniós polgárság gyakorlati alkalmazása terén; úgy véli, hogy az uniós polgárságban rejlő potenciál jobb kihasználása érdekében az Uniónak lépéseket kell tennie az Uniót megalapozó értékek védelmének garantálása érdekében; emlékeztet arra, hogy a kisebbségek, többek között a nemzetiségi és nyelvi kisebbségek védelme az Európai Unió egyik alapvető értéke és egyben fő feladata;
14. felhívja a tagállamokat, hogy maximalizálják valamennyi polgár, köztük a szociálisan kiszolgáltatott csoportok részvételét azáltal, hogy figyelemfelkeltő kampányok révén megerősítik választójogukat, ösztönzik a nyilvános vitákban való részvételüket, és megfelelő, a nemzeti szavazási eljárásaikhoz igazított intézkedéseket hajtanak végre annak érdekében, hogy megkönnyítsék a marginalizált, kisebbségi vagy kiszolgáltatott csoportokhoz tartozó és a szavazás során nehézségekkel küzdő személyek szavazását, például azáltal, hogy lehetőséget biztosítanak a szavazóhelyiségek megválasztására és a támogató technológiák, formátumok és technikák alkalmazására; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy tegyék lehetővé a fogyatékossgal élő személyek számára, hogy segítséget kérjenek egy választásuk szerinti személytől a szavazás során, és törekedjenek a postai úton történő szavazás lehetőségének biztosítására, valamint a személyes szavazás, a meghatalmazott útján történő szavazás, illetve az elektronikus és online szavazás megkönnyítésére;
15. felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el intézkedéseket választási folyamataiknak a szélsőségességtől, a dezinformáció terjesztésétől és a külföldi beavatkozástól való mentesítése érdekében;
16. emlékeztet arra, hogy a demokratikus életben való részvételhez való jogot és azt a kötelezettséget, hogy a döntéseket a lehető legnyíltabban és a polgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten kell meghozni, az Európai Unióról szóló Szerződés 10. cikke védi; felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy biztosítsanak elegendő időt a nyilvános konzultációra és az átláthatóságra, és proaktív módon tegyék közzé a nyilvános dokumentumokat;
17. sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy kezdjék újra az 1049/2001/EK rendelet⁵ felülvizsgálatáról szóló tárgyalásokat annak biztosítása érdekében, hogy az uniós polgárok teljes mértékben gyakorolhassák a dokumentumokhoz való hozzáférési jogukat, és ellenőrizhessék az uniós intézményeket, szerveket, hivatalokat és ügynökségeket;
18. felszólítja a tagállamokat, hogy teljeskörűen számolják fel a befektetői állampolgársági programokat, valamint minden más olyan, hasonló nemzeti programot, amely az állampolgárság megszerzéséhez vezet, és az uniós polgárság közvetlen vagy közvetett kiárulásával jár, mivel ezek etikai, jogi és gazdasági szempontból kifogásolhatók, természetüknél fogva összeegyeztethetetlenek a lojális együttműködés elvével, aláássák az uniós polgárság fogalmát, és sértik az uniós elveket és értékeket; emlékeztet arra, hogy ezek a programok számos súlyos, az uniós polgárokat veszélyeztető biztonsági

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1049/2001/EK rendelete (2001. május 30.) az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről (HL L 145., 2001.5.31., 43. o.).

kockázatot hordoznak magukban, például a pénzmosásból és a korrupcióból eredő kockázatokat; úgy véli, hogy a pénzügyi befektetés alapján letelepedést biztosító programokra vonatkozó közös normák hiánya szintén biztonsági kockázatot jelenthet, és hozzájárulhat az Unió integritásának aláásásához;

19. elítéli, hogy Unió-szerte továbbra is fennáll a különböző okokon alapuló megkülönböztetés; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke kimondja, hogy tilos minden, többek között a nem, faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés; ismételten hangsúlyozza, hogy küzdeni kell a kiszolgáltatott csoportokhoz és kisebbségekhez tartozókkal szembeni megkülönböztetés ellen, és ismételten felszólít egy olyan, átfogó uniós védelmi rendszer létrehozására, amely magában foglalja a meglévő nemzetközi jogi eszközöket, és követi az Unióban bevált gyakorlatokat;
20. kéri, hogy az EUMSZ 25. cikke alapján dolgozzanak ki egy olyan uniós polgársági alapokmányt, amely összegyűjti és naprakésszé teszi a meglévő polgársághoz fűződő jogokat, és újakat hoz létre; emlékeztet arra, hogy mind az uniós polgársági alapokmány kidolgozását, mind pedig az említett új jogok aktualizálását a Szerződések keretében kell elvégezni;
21. kéri, hogy az uniós polgársági alapokmányba – a polgársághoz fűződő jogok gyakorlása során biztosítandó egyenlőség további garanciájaként – építsenek be egy horizontális megkülönböztetésmentességi záradékot, amely az EUMSZ 19. cikke alapján a kiszolgáltatott és marginalizált csoportokhoz tartozó személyek számára garantálja az Unión belüli egységes szintű védelmet;
22. felszólítja a Bizottságot, hogy az uniós polgárságról szóló, 2023. évi jelentésében vegye figyelembe ezeket a javaslatokat, és az EUMSZ 25. cikke szerinti eljárást követve tegye meg a végrehajtásukhoz szükséges lépéseket.

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	28.11.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 48 - : 9 0 : 5
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Pina Picierno, Birgit Sippel, Tineke Strik, Annalisa Tardino, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Daniel Freund, José Gusmão, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Matjaž Nemeč, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Kostas Papadakis, Silvia Sardone, Paul Tang, Petar Vitanov, Axel Voss, Tomáš Zdechovský
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk (7) bekezdés)	Mathilde Androuët, Margrete Auken, Traian Băsescu, Tom Berendsen, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Pär Holmgren, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Riho Terras

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL,
ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

Az előadó a következő szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a vélemény elkészítése során annak bizottsági ülésen történő elfogadásáig:

Szervezet és/vagy személy
Az előadó kijelenti, hogy nem kapott észrevételeket szervezetektől és személyektől sem.

A fenti felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

48	+
PPE	Traian Băsescu, Tom Berendsen, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Antonius Manders, Nadine Morano, Janina Ochojska, Axel Voss, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Evin Incir, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Pina Picierno, Birgit Sippel, Paul Tang, Petar Vitanov, Elena Yoncheva
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, Yana Toom
Verts/ALE	Margrete Auken, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Daniel Freund, Pär Holmgren, Tineke Strik
ECR	Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa

9	-
PPE	Rasa Juknevičienė, Riho Terras
ID	Mathilde Androuët, Annika Bruna, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
The Left	Cornelia Ernst
NI	Kostas Papadakis, Milan Uhrík

5	0
ID	Silvia Sardone, Annalisa Tardino
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

INFORMÁCIÓ AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	7.12.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 17 - : 2 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Salvatore De Meo, Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Rainer Wieland
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Mercedes Bresso, Christian Doleschal, Pascal Durand
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Javier Zarzalejos

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

17	+
PPE	Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Sven Simon, Rainer Wieland, Javier Zarzalejos
Renew	Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Guy Verhofstadt
S&D	Gabriele Bischoff, Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager

2	-
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi

0	0

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás